

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ МОДУЛЯ ІОНГА ТА КОЕФІЦІЄНТА
ПУАССОНА НА ПРИКЛАДІ НЕОДНОРІДНОГО
ЕЛЕКТРОПРОВІДНОГО ШАРУ

Юлія Сенік

Центр математичного моделювання ІППММ ім. Я. С. Підстригача НАН України,
вул. Дудаєва, 15, Львів, 79005, e-mail: yuliya.senik@gmail.com.

Розглянемо безмежний ізотропний деформівний електропровідний неферромагнітний твердий шар, що займає область $-l \leq x \leq l$ у прямокутній декартовій системі координат $\{x, y, z\}$. Шар в цілому електронейтральний, його поверхні є вільними від зовнішнього силового навантаження і на них задано сталі значення густини ρ_a , відмінне від відлікового значення ρ_* , котре характерне для безмежного однорідного середовища. На безмежності шар може бути навантажений зусиллями уздовж серединної поверхні тіла, що спричиняють його розтяг. [1,2].

Розв'язуючи систему рівнянь запишемо для визначення густини ρ , електричного потенціалу ϕ , електричного заряду ω та компонент тензора напружень σ_{xx} , σ_{yy} , σ_{zz}

$$\begin{aligned} \frac{d^2}{dx^2} \left(\frac{1+\nu}{E} \sigma_{yy} - \frac{\nu}{E} \sigma \right) &= \frac{d^2}{dx^2} a_0 \left[a_m (\rho - \rho_*) + a_0^{\omega} \phi \right], \\ \frac{d^2 \phi}{dx^2} + \frac{a_{\omega\omega}}{\varepsilon_0} \phi + \frac{a_{m\omega}}{\varepsilon_0} (\rho - \rho_*) &= 0, \\ \sigma &= \sigma_{xx} + \sigma_{yy} + \sigma_{zz}, \\ \frac{d^2 \rho}{dx^2} - \xi^2 (\rho - \rho_*) &= -\xi^2 d_{\sigma m}, \end{aligned} \quad (1)$$

де $d_{\sigma m}$ – інтенсивність джерел маси, $a_0, a_0^{\omega}, a_{\omega\omega}, a_{m\omega}, \varepsilon_0, \xi$ – сталі.

Дану систему рівнянь необхідно доповнити умовами електронейтральності тіла

$$\int_{-l}^l \omega(x) dx = 0, \quad (2)$$

де $\omega(x) = [a_{m\omega}(\rho - \rho_*) + a_{\omega\omega}\phi] / \varepsilon_0$ – електричний заряд, а також умовою для інтенсивності джерел маси,

$$d_{\sigma m} = (\rho_a - \rho_*) \frac{\operatorname{ch}(\zeta x)}{\operatorname{ch}(\zeta l)}, \quad (3)$$

що узгоджує відліковий та актуальний стани.

До даної системи рівнянь приєднуємо такі умови:

$$\sigma_{xx} = 0, \quad \rho = \rho_a, \quad \phi = \phi_a, \quad (4)$$

на поверхнях $x = l$, $x = -l$ шару та умови рівності нулю головного вектора та головного моменту зусиль у довільних поперечних перерізах $y = \text{const}$, $z = \text{const}$

$$\int_{-l}^l \sigma_{yy} x dx = 0, \quad \int_{-l}^l x \sigma_{yy} dx = 0, \quad \int_{-l}^l \sigma_{zz} dx = 0, \quad \int_{-l}^l x \sigma_{zz} dx = 0. \quad (5)$$

На основі побудованого розв'язку задачі (1-5), проведено дослідження закономірності приповерхневої неоднорідності у безмежному гетерогенному шарі. При цьому прийнято суттєву залежність пружних властивостей від неоднорідності матеріалу тіла і відображено це шляхом врахування ступеневі залежності модуля Юнга та коефіцієнта Пуассона від відносної зміни густини у точці тіла.

В результаті проведених досліджень продемонстровано, що врахування залежності модулів пружності від густини є важливим з точки зору опису поведінки наноелементів. Також показано, що електрична підсистема тіла у рамках прийнятого модельного наближення не впливає на розмірні ефекти ефективних модулів Юнга та коефіцієнта Пуассона

- 1 Тарас Нагірний, Костянтин Червінка: Основи механіки локально неоднорідних пружних тіл. Основи наномеханіки II. — Львів: Растр-7, 2014. — 168 с.
- 2 Nahirnyj T. S., Senyk Y. A., Tchervinka K. A. Modeling local non homogeneity in electroconductive non-ferromagnetic thermoelastic solid // Mathematical Modeling and Computing. — 2014. — Vol. 1, No 2. — С. 214-223.

THE RESEARCH OF EFFICIENT MODULE YUNG'S AND COEFFICIENT PUASSON FOR INSTANCE IN NON-HOMOGENEOUS, ELECTROCONDUCTIVE LAYER.

The problem for the deformable electroconductive nonferromagnetic layer is considered on the basis of the mathematical model of locally non-homogeneous solids. The study of density, thermodynamic electrical potential, electricity charge and components of stress tensor in the layer have done. As a result of the research, a number of conclusions have done regarding the feasibility of taking into account the dependence from elasticity characteristics of the material on density.